

Beslutningsforslag nr. B 16. Fremsat den 12. oktober 2007 af Kamal Qureshi (SF), Ole Sohn (SF), Sophie Hæstorp Andersen (S), Charlotte Fischer (RV) og Per Clausen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forsøg med lægeligt ordineret heroin til særlig hårdt belastede stofmisbrugere

Folketinget opfordrer regeringen til inden den 1. januar 2008 at fremsætte lovforslag og/eller foretage de fornødne ændringer af administrative forskrifter, som sikrer, at der kan igangsættes et forsøg med heroinunderstøttet behandling.

Forsøget skal tilrettelægges således, at det tilgodeser følgende forhold:

- Forsøget skal have en tidshorisont og et forsøgsdesign, som tilgodeser etiske og videnskabelige kriterier for behandling og forsøg.
- Forsøget skal være tilrettelagt således, at det rettes mod de særlig hårdt belastede stofmisbrugere.
- Forsøget skal være godkendt og underlagt løbende kontrol og evaluering fra relevante myndigheder.
- Heroin skal være et sekundært element i behandlingen, som skal understøttes af en tilstrækkelig psykosocial behandling.
- Forsøget skal gennemføres i sundhedsmæssigt forsvarlige faciliteter under overvågning og støtte fra sundhedsfagligt personale.
- Den lægeligt ordinerede heroin må ikke kunne omsættes illegalt.
- Forsøget må ikke omfatte unge under 18 år.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 143 fra folketingsåret 2006-07. Se Folketingets forhandlinger side 6840 og tillæg A side 7375 og 7377.

Det er nødvendigt med nye tiltag i dansk narkopolitik, og det er især nødvendigt at forbedre situationen på stofmisbrugsområdet for de dårligst stillede stofmisbrugere. Trods en økonomisk opprioritering og udbygning af behandlingsindsatsen fra midten af 1990'erne er dødeligheden i Danmark fortsat som i 1995.

Gennem en længere årrække har der været debat om muligheden for at anvende lægeligt ordineret heroin i behandlingen af særlig udsatte heroinmisbrugere, som ikke er i stand til at profitere af det eksisterende behandlingssystem. I debatten om anvendelse af heroin som behandlingselement har der været anført påstande om, at heroin skulle erstatte forebyggelse og behandling og kun er skadereduktion. Lægeordineret heroin skal imidlertid hverken erstatte forebyggelse eller behandling, men skal anskues som et element i et samlet spekter af de midler, der kan anvendes i stofmisbrugsbehandlingen.

Folketingets høring om lægelig ordineret heroin til hårdt belastede narkomaner den 21. oktober 1998 og Folketingets Socialudvalgs studierejse til Schweiz i 1996 og til Holland i 1998 nuancerede og underbyggede debattens betydning og viste et behov for øget viden om behandlingsformer, der kan hjælpe de hårdt belastede stofmisbrugere og sænke de alt for høje dødstal blandt stofmisbrugere i Danmark.

Den Almindelige Danske Lægeforening har anbefalet, at man etablerer et forsøg, og ser ingen sundhedsrisici for stofmisbrugerne eller etiske konflikter for sine medlemmer ved at deltage. Der henvises til artiklen »Ja til ordination af heroin« af Jesper Poulsen, formand for Den Almindelige Danske Lægeforening, i Ugeskrift for Læger, 2001, 163(19):2609.

Politiet er også fremkommet med positive tilkendegivelser om et forsøg med heroin, hvis udleveringen

sikres, så heroinen ikke kan forhandles videre illegalt, og hvis forsøget nedsætter de kriminelle aktiviteter. Ligeledes har et utal af sociale organisationer og andre, der arbejder med de mest udsatte narkomaner, ønsket et dansk forsøg.

Folketingets opgave er at skabe en narkopolitik, der etablerer strafferetlige sanktioner over for producenter og distributører af narkotika og varetager de humanitære opgaver, der er forbundet med stofmisbrug. De humanitære mål i narkotikapolitikken skal være, at man gennem forebyggelse begrænser tilgangen af nye stofmisbrugere, at man gennem flere differentierede behandlingstilbud understøtter, at flere stofmisbrugere kommer i og gennemfører en behandling, og at man – ud fra et princip om at reducere skaderne – yder tilstrækkelig hjælp, så færre stofmisbrugere dør og flere får et bedre liv.

De variationer, der er mellem, hvad man mener fagligt og videnskabeligt, og hvad man mener politisk, er vigtige at få afklaret, og etablering af et dansk forsøg med lægeordineret heroin kan være med til at belyse dette og give ny viden om behandlingen af heroinmisbrug.

En række europæiske lande har nu opnået gode erfaringer med lægeordineret heroin. Forslagsstillerne anerkender, at de sociokulturelle forskelle landene imellem betyder, at erfaringerne fra de udenlandske forsøg ikke blot kan overføres til Danmark, men at det er nødvendigt, at Danmark igangsætter sit eget forsøg.

Et eksempel på udsatte grupper af heroinafhængige, som et behandlingsforsøg med heroin vil kunne omfatte, er stofmisbrugere, som ud over misbrug også har en psykisk lidelse, stofmisbrugere med flere mislykkede behandlinger bag sig, og stofmisbrugere som er hiv-positive. De eksisterende tilbud til disse grupper har vist sig utilstrækkelige. Et forsøg med heroinunderstøttet behandling vil give mulighed for at udvikle behandlingstilbud, der tilgodeser det nuværende, udækkede omsorgs- og behandlingsbehov, og vil tillige give ny viden om de midler, der kan anvendes i behandling af stofmisbrug.

Forsøget skal selvfølgelig være fagligt funderet i relation til de hårdst belastede stofmisbrugere, og forslagsstillerne formoder, at et dansk forsøg i første omgang omhandler mellem ca. 100 og 200 deltagere.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser af et forsøg, er disse omtalt af indenrigs- og sundhedsministeren i dennes svar af 9. februar 2007 på spørgsmål nr. S 2468. Forsøget beskrevet i svaret bygger dog på andre forudsætninger end dette beslutningsforslag. På baggrund af de hollandske erfaringer formoder forslagsstillerne endvidere, at forsøget kan gennemføres billigere end vurderet af ministeren. Under alle omstændigheder synes beløbet dog overkommeligt set i forhold til de enorme menneskelige omkostninger, der gør sig gældende i dag for de hårdst belastede narkomaner, hvor forsøget ikke er gennemført.

Det er ikke muligt at konkludere entydigt på de etiske aspekter, der er forbundet med at anvende det stof, som stofmisbrugeren er afhængig af, i behandlingen af afhængigheden. Sat over for de meget høje dødstal og de menneskeligt fornedrende forhold, visse stofmisbrugere lever under, er forslaget, der prioriterer menneskelig kontakt, omsorg og værdighed, efter forslagsstillerens opfattelse et etisk forsvarligt alternativ.

Stoffrihed har altid været det primære mål i den danske narkotikapolitik og bør stadig være det, men narkotikapolitikken bør samtidig ansues ud fra, at det ikke er det endegyldige, endsige realistiske, mål for alle stofmisbrugere. Til den gruppe, som det etablerede behandlingssystem ikke når, er det nødvendigt

at være åben over for at etablere tilbud, der kan tilgode denne gruppes behov for et værdigt liv og reducere de skader, som disse stofmisbrugere påfører sig selv og samfundet.

Folketinget kan ved at vedtage dette beslutningsforslag være med til at forebygge eller reducere disse skader og samtidig øge muligheden for, at de særlig udsatte stofmisbrugere ikke marginaliseres, men i stedet ydes den hjælp, et velværdssamfund er forpligtet til at give borgere, der er kommet i social og menneskelig nød.

Forsøget skal tilrettelægges således, at det tilgodeer følgende forhold:

- Forsøget skal have en tidshorisont og et forsøgsdesign, som tilgodeser etiske og videnskabelige kriterier for behandling og forsøg.
- Forsøget skal være tilrettelagt så det rettes mod de særlig hårdt belastede stofmisbrugere.
- Forsøget skal være godkendt og underlagt løbende kontrol og evaluering fra relevante myndigheder.
- Heroin skal være et sekundært element i behandlingen, som skal understøttes af en tilstrækkelig psykosocial behandling.
- Forsøget skal gennemføres i sundhedsmæssigt forsvarlige faciliteter under overvågning og støtte fra sundhedsfagligt personale.
- Den lægeligt ordinerede heroin må ikke kunne omsættes illegalt.
- Forsøget må ikke omfatte unge under 18 år.

Skriftlig fremsættelse

Kamal Qureshi (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med lægeligt ordineret heroin til særlig hårdt belastede stofmisbrugere.

(Beslutningsforslag nr. B 16).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.